

**Zadání na doma k přednášce č. 5
a dodatku k přednášce 4.**

Užitečné rady:

- Před řešením příkladů si přečtěte odpovídající kapitoly v knize.
- Některé úkoly jsou snadné, jiné méně. Měli byste se snažit vyřešit všechny.
- Znát řešení příkladů a porozumět jim není nezbytné před samotným seminářem, ale především po něm.
- Je lepší poučit se z chyb nyní než v závěrečném testu.

Zadaná četba:

- Mankiw, Kapitoly 5, 6 a 8.

Úkol 1

Jako advokát ke své práci potřebujete mimo svých znalostí a titulu i některé hmotné statky například talár, ale spotřebujete i mnoho papíru (plné moci, smlouvy a podobně). Pojďme se zaměřit právě na papír. Přečtěte si článek „Já, tužka“ (Read, 1958) v Online adresáři kurzu a pokuste se říci, co nejvíce toho, co za výrobou papíru stojí.

Úkol 2

V současné době můžeme pozorovat zvýšenou poptávku po lékařských rouškách.

- a) Zakreslete situaci před a po tomto šoku do grafu poptávky a nabídky. Co se stane s rovnovážnou cenou a rovnovážným množstvím?
- b) Jaký vliv bude mít zvýšená poptávka po rouškách na blahobyt vytvořený obchodem na tomto trhu?
- c) Lidé si stěžují na rostoucí ceny a dostupnost roušek. Vlády v podobných situacích často reagují zavedením cenových stropů. Zakreslete toto opatření do nového grafu.
- d) Jaké důsledky bude opatření mít na klíčové veličiny? Jak se změní dostupnost roušek a blahobyt oproti situaci před zavedením cenového stropu?

Úkol 3

V minulém zadání na doma (k přednášce 4) je příklad s hurikánem. Představte si, že by nyní zasáhl stát a nastavil by maximální cenu u prodeje balené vody.

- a) Zakreslete tuto situaci před a po zavedení této státní intervence do grafu.
- b) Jaký to bude mít efekt v krátkém a dlouhém období? (Vzpomeňte, co přesně krátké a dlouhé období znamenají.)
- c) Jaký bude mít tato intervence vliv na blahobyt? Zakreslete do grafu.

Úkol 4

Britský parlament v roce 1696 zavedl tzv. daň z oken (window tax). Bylo třeba zavést daň, kterou by bylo administrativně snadné vybírat. Současně chtěli zdanit bohaté více než chudé -- a bohatí měli domy s více okny.

Jak myslíte, že lidé na tuto daň reagovali? Zkuste identifikovat několik negativních dopadů takové daně. (Všechny představují ztrátu mrtvé váhy.)

Úkol 5

V prezentaci k přednášce 5 jsme porovnávali, jaký má daň dopad, když je spíše elastická a spíše neelastická poptávka. V tomto příkladu je vaším úkolem přijít na to, jak daňový dopad závisí na elasticitě nabídky. Abyste si procvičili práci s diagramem nabídky a poptávky, budete pracovat s hraničními případy dokonale elastické a dokonale neelastické nabídky.

Uvažujte trh s olivovým olejem v České republice. Všechn olivový olej je dovážený a český trh je nepatrný v porovnání s globálním. Importéři jsou proto ochotni prodat jakékoli množství olivového oleje, pokud je místní cena vyšší nebo stejná jako světová cena, a nejsou ochotni zde prodávat, pokud je místní cena nižší než ta globální. Náš model tedy bude dostatečně přesný, pokud budeme předpokládat, že nabídka je dokonale elastická.

- a) Nakreslete poptávku a dokonale elastickou nabídku na českém trhu s olivovým olejem. Rovnovážná cena necht' je 150 Kč za litr.
- b) Na každý prodaný litr olivového oleje uvalí vláda daň ve výši 20 Kč. Nominálně ji platí prodejci. V diagramu ukažte, jak se změní nabídková nebo poptávková křivka. Jaká bude nová rovnovážná cena, kterou platí spotřebitelé? Nová rovnovážná cena, kterou obdrží prodávající? Jak je daňové břemeno rozděleno mezi spotřebitele a výrobce?
- c) Ukažte změnu přebytku spotřebitele, přebytku výrobce, příjmu vlády z daně a ztráty mrtvé váhy.

Nyní uvažujte jiný trh, na kterém je nabídka dokonale neelastická.

- a) Nakreslete křivky nabídky a poptávky s tím, že rovnovážná cena je opět 150. Napadají vás nějaké trhy, na kterých je nabídka (alespoň téměř) dokonale neelastická?

- b) Ukažte účinek daně ve výši 20 Kč za jednotku, která je nominálně placena prodejci. Jaká bude nová rovnovážná cena placená spotřebiteli? Nová rovnovážná cena, kterou obdrží prodávající? Jak je daňové břemeno rozděleno mezi spotřebitele a výrobce?
- c) Ukažte změnu přebytku spotřebitele, přebytku výrobce, příjmu vlády z daně a ztráty mrtvé váhy.
- d) Učiňte zobecňující závěr: je více efektivní zdanit statky s vysoce elastickou nebo vysoce neelastickou nabídkou?